
Praktické skúsenosti z chemického priemyslu pri uplatňovaní zákona č. 128/2015 Z.z. o prevencii závažných priemyselných havárií

Ing. Miroslav Kováč, Zväz chemického a farmaceutického priemyslu SR

Oznámenie § 5 Zákona č. 128/2015 Z.z. o prevencii závažných priemyselných havárií

V zmysle §1 Vyhlášky č. 198/2015 vznikla požiadavka v rámci Oznámenia (o zaradení podniku) odovzdať mapové podklady so znázornením zariadení, v ktorých sú prítomné nebezpečné látky, všetky prvky, ktoré môžu spôsobiť závažnú priemyselnú haváriu, alebo zhoršiť jej následky, prvky, ktoré môžu byť ohrozené závažnou priemyselnou haváriou ako sú napríklad citlivé a dôležité verejné budovy, vrátane všetkých susediacich podnikov.

- okresné úrady v sídle kraja vyžadujú detailné informácie v mapových podkladoch, pričom v rámci bezpečnostnej správy sú predkladané detailnejšie mapové podklady,
- po zakreslení všetkých požadovaných údajov sa mapy stávajú neprehľadnými a nepoužiteľnými,
- veľa firiem nemá mapové podklady, tzv. generel, improvizácia,

Posúdenie rizika § 6 Zákona č. 128/2015 Z.z. o prevencii závažných priemyselných havárií

V rámci posúdenia rizika sú problémy v prístupe identifikácie nebezpečenstiev a kvantifikácii pravdepodobnosti alebo frekvencie vzniku možnej ZPH a ich akceptácie expertmi (ETA, FTA, analýzy spoľahlivosti ľudského činiteľa, výhrady sú k F-N krivkám a izolíniám), chýba software, metodiky, usmernenia príp. relevantné vzdelávanie špecialistov.

- pri spracovaní posúdenia rizík v dlhšom časovom období boli používané rôzne metodiky (nebola jednotná metodika)
- subjektívny prístup expertov k vypracovaným posúdeniam rizika (experti nemajú jednotný názor)
- metodika by mala byť určená a jednotná
- pri spracovaní posúdenia rizika si podľa § 2 Vyhlášky č. 198/2015 Z.z. formu, spôsob a rozsah použitia výsledkov posúdenia rizika prevádzkovateľ určuje s prihliadnutím na konkrétne podmienky v podniku a v jeho okolí, experti neakceptujú formu a spôsob (rôzne názory)
- napr. nie je jasné kde sú stanovené kritériá pre hustoty tepelných tokov a pretlaku k osobám
- pri výchove špecialistov nie je dostatočne venovaná pozornosť problematike posudzovania rizika z hľadiska použitia v praxi

Konanie o súhlase s bezpečnostnou správou alebo jej aktualizáciou § 27 Zákona č. 128/2015 Z.z. o prevencii závažných priemyselných havárii

V rozhodnutí o súhlase s bezpečnostnou správou alebo jej aktualizáciou okresný úrad v sídle kraja uvedie najmä, či bezpečnostná správa alebo jej aktualizácia spĺňa požiadavky vyplývajúce z tohto zákona.

- v rámci konania o súhlase k BS je anonymným expertom vypracovaný odborný posudok, spracovateľ BS nemá partnera na komunikáciu k tomuto posudku,
- je diskutabilné či odborný posudok má dostatočný právny základ (je vo forme názoru experta),
- mnohé pripomienky sú nerelevantné, nepochopiteľné a zisťovať ich podstatu je možné opäť len písomne na okresný úrad v sídle kraja, ktorý to posúva na MŽP SR. Tento proces je zbytočne zdĺhavý,
- v rámci odsúhlasovania bezpečnostnej správy expertom sú pripomienkované a spochybňované posúdenia rizík spracované v minulom období, preferencia novších metodík pred starými,
- nová aktualizácia posúdenia rizík predstavuje vysoké finančné nároky,
- pre aktualizáciu určenú expertom je potrebné dlhšie časové obdobie,
- je ohrozený termín odovzdania bezpečnostnej správy, príp. jej aktualizácie (sankcie),

Konanie o súhlase s bezpečnostnou správou alebo jej aktualizáciou § 27 Zákona č. 128/2015 Z.z. o prevencii závažných priemyselných havárií

- bezpečnostná správa spĺňa všetky legislatívne náležitosti
- vyhovuje obsahová stránka v zmysle Prílohy č. 3 Vyhlášky č. 198/2015 Z.z.,
- neboli identifikované vážne nedostatky,
- nikde v pripomienkach sa neuvedie porušenie zákona, resp. odvolanie na konkrétny §,
- predmetom námietok od MŽP je napr. iba riziková analýza (iná, resp. staršia metodika), okresný úrad súhlas nevydá

Informácia pre verejnosť § 15 Zákona č. 128/2015 Z.z. o prevencii závažných priemyselných havárií

Prevádzkovateľ je povinný zabezpečiť trvalý prístup verejnosti k informáciám. Prevádzkovateľ si zvolí formu trvalého prístupu verejnosti k informáciám, pričom je povinný zároveň zabezpečiť tento prístup elektronicky na svojom webovom sídle.

- mnohí prevádzkovatelia nemajú zriadené webové stránky (náklady)
- niektorí prevádzkovatelia majú webovú stránku korporatnu so správou v zahraničí a pod...) – nedostatočný prístup,
- nedostatočný a z hľadiska ľahkej dostupnosti nedokonalý prístup k potrebným informáciám na webovej stránke

Aktualizácia dokumentácie Zákona č. 128/2015 Z.z. o prevencii závažných priemyselných havárií

Prevádzkovateľ podniku kategórie B je povinný, ak ide o zmenu podniku, zariadenia, skladovacieho zariadenia, procesu alebo fyzikálnych vlastností alebo fyzikálnej formy alebo množstva nebezpečných látok, ktorá by mohla závažne ovplyvniť nebezpečenstvo vedúce k závažnej priemyselnej havárii, bezpečnostnú správu prehodnotiť, a ak je to potrebné, aktualizovať ju a informovať okresný úrad v sídle kraja o podrobnostiach týchto aktualizácií ešte pred vykonaním danej zmeny.

- v prípade aktualizácie BS je potrebné jej odsúhlasenie (konanie podľa §27). Celý proces môže trvať aj niekoľko rokov, tzn. môže sa stať, že do termínu zmeny nebude schválená bezpečnostná správa
- v prípade, že k danej zmene z nejakých dôvodov (nedostatok financií, zmena stratégie v podniku...) nedôjde je potrebné celú dokumentáciu vrátiť do pôvodného stavu - nové poplatky, nové náklady

Podprahové podniky

V zákone nie sú dotiahnuté činnosti a postupy pre podprahový podnik. Priamo nie je uložená povinnosť prevádzkovateľovi vykonať inventarizáciu nebezpečných látok v podniku, upravené sú povinnosti len v prípade keď podnik prekračuje prahové hodnoty.

Aj podprahové podniky s potenciálom skladovaných nebezpečných látok môžu ohrozovať okolie, môžu byť súčasťou dominoefektov.

V ČR je zavedený tzv. protokol o nezaradení podniku, ktorý svojou formou a obsahom poskytuje dostatok informácii pre orgány štátnej správy ako aj pre susediace podniky.

Ďakujem za pozornosť.